

Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών ΠΕ60 στη χρήση του εκπαιδευτικού λογισμικού ΕΛΠεΙΔΑ

«Τον κειμενογράφο μαθαίνω, τις ψηφιακές ευχές μου για να στέλνω»

«Ανάπτυξη εκπαιδευτικού λογισμικού για προσχολική εκπαίδευση και παροχή ψηφιακού εκπαιδευτικού/επιμορφωτικού υλικού - Εξ αποστάσεως επιμόρφωση και υποστήριξη εκπαιδευτικών»
Πράξη: «Πιλοτικές παρεμβάσεις υποστήριξης αξιοποίησης προηγμένων Τεχνολογιών Πληροφοριών και Επικοινωνιών στην Προσχολική Εκπαίδευση»

MIS 5158662

Περιεχόμενα

ΦΟΡΜΑ ΣΧΕΔΙΑΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ	2
<i>Τίτλος και βασικά στοιχεία Εκπαιδευτικού Σεναρίου.....</i>	<i>2</i>
<i>Τίτλος του εκπαιδευτικού σεναρίου</i>	<i>2</i>
<i>Τάξη που απευθύνεται.....</i>	<i>2</i>
<i>Δημιουργός/οι του εκπαιδευτικού σεναρίου.....</i>	<i>2</i>
<i>Εμπλεκόμενα Θεματικά Πεδία/ Θεματικές Ενότητες.....</i>	<i>2</i>
<i>Προαπαιτούμενες γνώσεις/δεξιότητες/στάσεις των μαθητών.....</i>	<i>2</i>
<i>Εκτιμώμενη διάρκεια</i>	<i>2</i>
<i>Εναλλακτικές ιδέες και αντιλήψεις των μαθητών</i>	<i>3</i>
<i>Σκοπός & προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα εκπαιδευτικού σεναρίου</i>	<i>3</i>
<i>Σκοπός:</i>	<i>3</i>
<i>Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα (Στόχοι):.....</i>	<i>4</i>
<i>Μαθησιακό περιβάλλον, υλικοτεχνική υποδομή - διδακτικό υλικό και οργάνωση της τάξης.....</i>	<i>5</i>
<i>Υλικοτεχνική υποδομή</i>	<i>5</i>
<i>Διδακτικό υλικό.....</i>	<i>5</i>
<i>Οργάνωση της Τάξης.....</i>	<i>5</i>
<i>Περιγραφή μαθησιακών δραστηριοτήτων σεναρίου (Δραστηριότητες υλοποίησης του σεναρίου στην τάξη)</i>	<i>6</i>
<i>Δραστηριότητες γνωστικής και ψυχολογικής προετοιμασίας.....</i>	<i>6</i>
<i>Δραστηριότητες διδασκαλίας (οικοδόμησης νέων γνώσεων/δεξιοτήτων/στάσεων).....</i>	<i>8</i>
<i>Δραστηριότητες εφαρμογής και υλοποίησης του γνωστικού αντικειμένου.....</i>	<i>9</i>
<i>Δραστηριότητες αξιολόγησης του γνωστικού αντικειμένου.....</i>	<i>11</i>
<i>Βιβλιογραφία - Δικτυογραφία.....</i>	<i>12</i>

Φόρμα Σχεδίασης Εκπαιδευτικού Σεναρίου

Τίτλος και βασικά στοιχεία Εκπαιδευτικού Σεναρίου

Τίτλος του εκπαιδευτικού σεναρίου

«Τον κειμενογράφο μαθαίνω, τις ψηφιακές ευχές μου για να στέλνω»

Τάξη που απευθύνεται

Απευθύνεται σε μαθητές/τριες νηπιαγωγείου ηλικίας 4-6 ετών.

Δημιουργός/οι του εκπαιδευτικού σεναρίου

- Τζαβάρα Αγγελική, ΕΔΙΠ, ΤΕΕΑΠΗ, Πανεπιστήμιο Πατρών
- Βασίλης Κόμης, Καθηγητής ΤΕΕΑΠΗ, Πανεπιστήμιο Πατρών

Εμπλεκόμενα Θεματικά Πεδία/ Θεματικές Ενότητες

Κατά την υλοποίηση των δραστηριοτήτων που παρουσιάζονται, βάσει του Νέου Προγράμματος Σπουδών για την Προσχολική Εκπαίδευση (2021), θα αξιοποιηθεί κατά κύριο λόγο το θεματικό πεδίο «Παιδί και Επικοινωνία» και πιο συγκεκριμένα η θεματική ενότητα της «Γλώσσας», αφού το υπό επεξεργασία αντικείμενο είναι «η γραπτή επικοινωνία». Η θεματική αυτή ενότητα θα συνδυαστεί με την θεματική «Τεχνολογίες της Επικοινωνίας και της Πληροφορίας (ΤΠΕ)» η οποία αποτελεί την δεύτερη κατά σειρά ενότητα του προαναφερθέντος θεματικού πεδίου «Παιδί και Επικοινωνία».

Προαπαιτούμενες γνώσεις/δεξιότητες/στάσεις των μαθητών

Προκειμένου να επιτευχθούν οι εκπαιδευτικοί στόχοι των δραστηριοτήτων, οι μαθητές/τριες χρειάζεται:

- να εκτελούν λεπτούς χειρισμούς που αφορούν τον υπολογιστή και, πιο συγκεκριμένα, να χειρίζονται το ποντίκι/να έχουν μια εξοικείωση με τις διαδραστικές οθόνες αφής και, πιο συγκεκριμένα, να χειρίζονται ικανοποιητικά τη λειτουργία αφής
- να έχουν μία εξοικείωση με τα γράμματα της αλφαβήτου και με διαδικασίες αντιγραφής
- να εργάζονται σε μικρές ομάδες και να αλληλεπιδρούν μεταξύ τους για την επίτευξη κάποιου κοινού στόχου

Εκτιμώμενη διάρκεια

Κάθε δραστηριότητα υπολογίζεται να καλύψει μία διδακτική ώρα (45 λεπτά) του ημερήσιου ωρολογίου προγράμματος. Πιθανότατα η διάρκεια να διαφοροποιηθεί ανάλογα με:

- α. την εξοικείωση των παιδιών με το συγκεκριμένο θέμα
- β. την εξοικείωση με τη χρήση του υπολογιστή

- γ. τον αριθμό των παιδιών
- δ. το ενδιαφέρον τους για το θέμα

Εναλλακτικές ιδέες και αντιλήψεις των μαθητών

Σύμφωνα με την βιβλιογραφία, στην προσχολική ηλικία, το παιδί έχει ήδη κατακτήσει τον προφορικό λόγο (την μητρική του γλώσσα) και μπορεί να επικοινωνήσει (Slobin, 1992). Αναφορικά όμως με τον γραπτό λόγο, και σε ένα πρώτο στάδιο, τα παιδιά εξαρτώνται πλήρως από τον ενήλικα που τους διαβάσει ενώ αργότερα φαίνεται πως θυμούνται λέξεις ή προτάσεις και τις συνδέουν με όσα τους διαβάζουν (Γιάντσιος, 2006). Ο ρόλος της οικογένειας και των ενηλίκων στον περιβάλλοντα χώρο του παιδιού καθίσταται κομβικής σημασίας για την ανάπτυξη του γραμματισμού (Παπούλια & Τζελέπη, 2011, Burgess et al. 2002).

Στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και σύμφωνα με το Νέο Πρόγραμμα Σπουδών (2021) ο γραπτός λόγος δε διδάσκεται στην προσχολική εκπαίδευση όπως στο Δημοτικό. Οι νηπιαγωγοί φροντίζουν την οργάνωση του περιβάλλοντος της τάξης με πλούσια και πολλαπλά ερεθίσματα για την ανάπτυξη του γραμματισμού και αποτελεί μείζονος σημασίας η δημιουργία αυθεντικών ευκαιριών για παραγωγή γραπτού λόγου με νόημα για τα παιδιά (Συκιώτη & Κονδύλη, 2008). Επισημαίνεται πως πρώτη φορά ο όρος του «αναδυόμενου αλφαριθμητισμού» χρησιμοποιήθηκε από την Marie Clay (1966) προκειμένου να τονιστεί η σημασία της αλληλεπίδρασης του παιδιού με τον έντυπο λόγο πριν ακόμη κατακτήσει την γραφή και την ανάγνωση. Επιπρόσθετα, και σύμφωνα με την γνωστική θεωρία του Piaget (1976), η κατάκτηση του γραμματισμού από τα παιδιά γίνεται μέσα από την προσπάθεια να επικοινωνήσουν τα μηνύματά τους μέσω τους προφορικού ή και του γραπτού λόγου ακολουθώντας μία δομή ανάλογη των χαρακτηριστικών και των δυνατοτήτων της ηλικίας τους.

Αποτελεί συνεπώς ζητούμενο ο σχεδιασμός δραστηριοτήτων με σαφές νόημα και άμεση σχέση με τα ενδιαφέροντα και τις επικοινωνιακές ανάγκες των παιδιών της προσχολικής ηλικίας, μέσα σε περιβάλλοντα αυθεντικής μάθησης.

Σκοπός & προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα εκπαιδευτικού σεναρίου

Σκοπός:

Κύριος σκοπός των δραστηριοτήτων είναι οι μαθητές/τριες να προσεγγίσουν στόχους από τη μαθησιακή περιοχή της Γλώσσας μέσα από μια ποικιλία δραστηριοτήτων παιγνιώδους μορφής.

Οι δραστηριότητες είναι βασισμένες στο θεματικό πεδίο “Παιδί και Επικοινωνία”, και πιο συγκεκριμένα στη θεματική ενότητα της Γλώσσας του Νέου Προγράμματος Σπουδών για το Νηπιαγωγείο (2021).

Εμπλεκόμενες θεματικές ενότητες:

A. Παιδί και Επικοινωνία

A.1 Γλώσσα

A1.1 Προφορική Επικοινωνία

A.1.2 Γραπτή Επικοινωνία

A.2 ΤΠΕ

A.2.3 Επεξεργασία της Πληροφορίας και Ψηφιακή Δημιουργία

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα (Στόχοι):

Γνώσεις

A.1 Γλώσσα

Να διακρίνουν και να αναγνωρίζουν τα βασικά στοιχεία της δομής ενός γραπτού κειμένου και συγκεκριμένα μιας ευχετήριας κάρτας

Να αναγνωρίζουν σε ένα γραπτό κείμενο τους σημειωτικούς τρόπους που συνεργούν για τη δημιουργία νοήματος

A.2 ΤΠΕ

Να γνωρίζουν τα βασικά εργαλεία και τις δυνατότητες ενός κειμενογράφου

Δεξιότητες

A.1 Γλώσσα

Να παράγουν ψηφιακά γραπτά κείμενα λαμβάνοντας υπόψη τις κοινωνικές και πολιτισμικές λειτουργίες που τα διαφορετικά κείμενα εξυπηρετούν.

Να διατυπώνουν και να συνοψίζουν επιχειρήματα για την τεκμηρίωση απόψεων

A.2 ΤΠΕ

Να διαχειρίζονται πληροφορίες για να κατασκευάζουν/ δημιουργούν με λογισμικό γενικής χρήσης ψηφιακές δημιουργίες

Στάσεις

A.1 Γλώσσα

Να εκτιμούν τη χρησιμότητα των διαφόρων σημειωτικών τρόπων για την παραγωγή γραπτού πολυτροπικού κειμένου

A.2 ΤΠΕ

Να εκτιμούν την αξία της ψηφιακής πληροφορίας ως μέσου έκφρασης και επικοινωνίας

Μαθησιακό περιβάλλον, υλικοτεχνική υποδομή - διδακτικό υλικό και οργάνωση της τάξης

Υλικοτεχνική υποδομή

Για την υλοποίηση των συγκεκριμένων διδακτικών παρεμβάσεων είναι απαραίτητος ο ηλεκτρονικός υπολογιστής της τάξης ή να υπάρχει tablet.

Διδακτικό υλικό

Γράφω και Μαθαίνω με τον Κειμενογράφο: Επιλέχθηκε να αξιοποιηθεί το συγκεκριμένο λογισμικό επεξεργασίας κειμένου καθώς διαθέτει μια πληθώρα δυνατοτήτων που επιτρέπουν στον/στην εκπαιδευτικό να διαμορφώσει καλά οργανωμένες και ευχάριστες παρεμβάσεις συναφείς με το Νέο Πρόγραμμα Σπουδών για την Προσχολική Εκπαίδευση. Ειδικότερα, πρόκειται για ένα ανοιχτό περιβάλλον στο οποίο ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να προσαρμόσει το πλαίσιο των δραστηριοτήτων που θα υλοποιήσει με τα παιδιά στα ενδιαφέροντα και τις εμπειρίες τους. Περιέχει πληροφορία, της οποίας η πυκνότητα και η ποσότητα είναι σε αντιστοιχία με την ηλικία των μαθητών/τριών, περιλαμβάνει κείμενα ευανάγνωστα και γραμμένα σε γλώσσα απλή και κατανοητή ενώ ταυτόχρονα το γραφικό του περιβάλλον είναι αρκετά ελκυστικό και παιγνιώδες. Το συγκεκριμένο λογισμικό παρέχει τα βασικά εργαλεία επεξεργασίας κειμένου, μορφοποίησης καθώς και δυνατότητα εκτύπωσης καθώς και μια σειρά από έτοιμα πρότυπα, σύμβολα και φατσούλες, στοιχεία τα οποία μπορούν να διευκολύνουν τα παιδιά του νηπιαγωγείου στην δημιουργία και επεξεργασία ενός ψηφιακού εγγράφου.

Οργάνωση της Τάξης

Για τις ανάγκες της προτεινόμενης διδακτικής παρέμβασης η οργάνωση της τάξης θα ακολουθήσει δύο βασικές μορφές ανάλογα με το πλαίσιο της εκάστοτε δραστηριότητας. Συγκεκριμένα προτείνεται ένας συνδυασμός:

- εργασίας με το σύνολο της τάξης
- εργασίας σε ομάδες

Ο/Η νηπιαγωγός μπορεί εξ αρχής να έχει μελετήσει προσεχτικά τον διαχωρισμό των παιδιών ώστε όλες οι ομάδες να είναι ισοδύναμες και να μπορέσουν να ανταπεξέλθουν.

Σύμφωνα με το διδακτικό συμβόλαιο, κάθε παιδί χρειάζεται να περιμένει τη σειρά του για να μιλήσει, τα μέλη της κάθε ομάδας μπορούν να βοηθούν με προφορικές οδηγίες το παιδί που έχει αναλάβει να κάνει κάτι στο πλαίσιο μίας δράσης και αν ήταν από διαφορετική ομάδα, όλα τα παιδιά έχουν τη δυνατότητα και το χρόνο να εντοπίζουν τα λάθη τους και να τα διορθώνουν μέχρι να επιτευχθεί ο στόχος τους και τέλος, όλοι χρειάζεται να ακούν με προσοχή τις αναλυτικές οδηγίες που δίνει ο/η νηπιαγωγός για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων. Ο ρόλος της νηπιαγωγού καθόλη τη διάρκεια υλοποίησης του σεναρίου θα πρέπει να είναι συνερευνητικός και διευκολυντικός, προσπαθώντας να κινητοποιήσει και να βοηθήσει τα παιδιά.

Οι δραστηριότητες του προτεινόμενου σεναρίου αναπτύχθηκαν με βάση τα χαρακτηριστικά διαφόρων θεωριών μάθησης. Επιχειρείται ένας συνδυασμός διαφορετικών στοιχείων αλλά και η ταυτόχρονη αξιοποίηση των ιδιομορφιών τους σύμφωνα με τις ανάγκες της εκάστοτε δραστηριότητας αλλά και του δυναμικού των παιδιών. Συγκεκριμένα επιλέχθηκαν στοιχεία από τις γνωστικές θεωρίες μάθησης και συγκεκριμένα τον εποικοδομισμό και τον κοινωνικό εποικοδομισμό καθώς και τις κοινωνικοπολιτισμικές θεωρίες. Η ενσωμάτωση των ΤΠΕ με την επιλογή και χρήση του συγκεκριμένου υπολογιστικού περιβάλλοντος δημιούργησε ένα ανοιχτό περιβάλλον μάθησης σύμφωνα με το οποίο τα παιδιά συμμετέχουν ενεργά, επικοινωνούν μεταξύ τους αλλά και με τη νηπιαγωγό, συνεργάζονται και οδηγούνται εντέλει από κοινού στη λήψη αποφάσεων.

Η μαθησιακή διαδικασία σχεδιάστηκε και αναπτύχθηκε με βάση τα χαρακτηριστικά της ανακαλυπτικής και διερευνητικής μάθησης μέσω, κυρίως, ομαδικών δραστηριοτήτων. Ο υπολογιστής χρησιμοποιήθηκε στην πλειονότητα των δράσεων ως εργαλείο ενεργητικής μάθησης σύμφωνα με τις προσαγές της σύγχρονης προσχολικής παιδαγωγικής.

Επιπλέον, η συνεργατική δραστηριότητα, ως κοινωνικοπολιτισμική διδακτική στρατηγική, χρησιμοποιήθηκε σε κάθε τύπου δραστηριότητα που έλαβε χώρα σε ομάδες και απαιτούσε συνεργασία ανάμεσα στα μέλη της ομάδας και όχι απλό καταμερισμό εργασιών.

Περιγραφή μαθησιακών δραστηριοτήτων σεναρίου (Δραστηριότητες υλοποίησης του σεναρίου στην τάξη)

Δραστηριότητες γνωστικής και ψυχολογικής προετοιμασίας

Τίτλος: Ανίχνευση των ιδεών των παιδιών για τον κειμενογράφο

Στόχοι:

- Να καταγραφούν οι αρχικές ιδέες και γνώσεις των μαθητών/τριών για την διεπιφάνεια χρήσης και τις δυνατότητες ενός λογισμικού επεξεργασίας κειμένου

Υλικοτεχνική υποδομή:

- 1 Ηλεκτρονικός Υπολογιστής/1 Tablet (ή ένα tablet για κάθε ομάδα)
- Το λογισμικό: Γράφω και Μαθαίνω με τον Κειμενογράφο

Οργάνωση της Τάξης

Η δραστηριότητα υλοποιείται στην γωνιά του υπολογιστή.

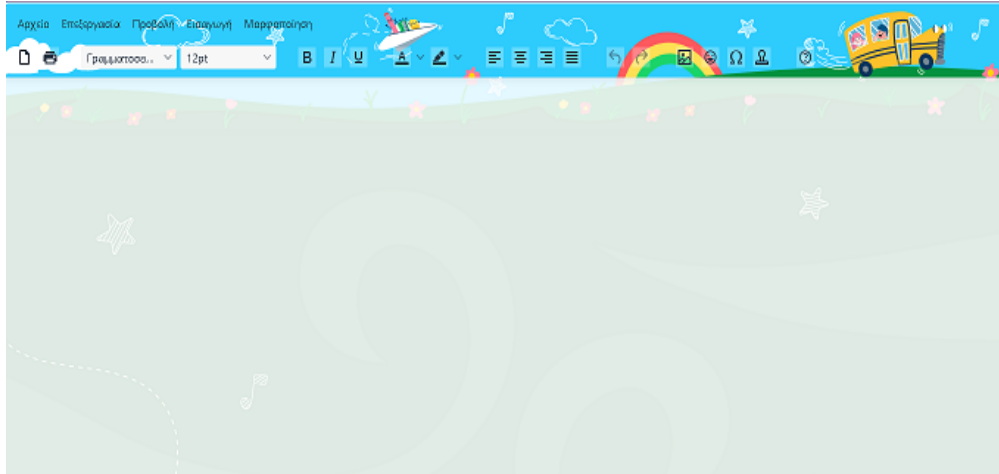
Διδακτικές προσεγγίσεις και τεχνικές

Πρόκειται για ομαδική δραστηριότητα (με το σύνολο της τάξης) που ενσωματώνει χαρακτηριστικά επίλυσης προβλήματος κατά τις οποίες οι μαθητές/τριες εμπλέκονται σε αυθεντικές δραστηριότητες ανίχνευσης των ιδεών τους. Ο/Η νηπιαγωγός χρησιμοποιεί την τεχνική των ερωταποκρίσεων ώστε να ενισχύσει τα παιδιά να εκφράσουν αυθόρμητα τις ιδέες τους, τις γνώσεις τους και τις πιθανές προνοήσεις τους σχετικά με την διεπιφάνεια χρήσης και της δυνατότητες ενός προγράμματος επεξεργασίας κειμένου. Σημειώνεται ότι καταγράφονται όλες τις απαντήσεις των παιδιών χωρίς ο/η νηπιαγωγός να σχολιάζει αν είναι σωστές ή λανθασμένες.

Διδακτικές βοήθειες: Ο/Η νηπιαγωγός θέτει στοχευμένες ερωτήσεις όπως «Γνωρίζετε τι είναι αυτό που βλέπουμε στην οθόνη του υπολογιστή;», «Αν κοιτάξετε με προσοχή τα εικονίδια, σας θυμίζουν κάτι;», «Τι φαντάζεστε ότι θα μπορούσαμε να κάνουμε με αυτό το πρόγραμμα;» προκειμένου να καταγράψει και να αξιολογήσει τις ιδέες των παιδιών αλλά και να διευκολύνει και να καθοδηγήσει την μαθησιακή διαδικασία.

Περιγραφή δραστηριότητας

Ο/Η νηπιαγωγός συγκεντρώνει τα παιδιά στην γωνιά του υπολογιστή, δείχνει το λογισμικό του κειμενογράφου (εικ.1) και ζητάει να παρατηρήσουν και να περιγράψουν αυτό που βλέπουν.

Εικόνα 1

Μέσα από μία σειρά βοηθητικών ερωτήσεων, ο/η νηπιαγωγός προσπαθεί να ενθαρρύνει τα παιδιά να διατυπώσουν τις ιδέες τους, να υποθέσουν, να συζητήσουν και να επιχειρηματολογήσουν. Η καταγραφή των απαντήσεων των παιδιών και τα επιχειρήματα που χρησιμοποιούν είναι πολύ σημαντικά γιατί θα χρειαστεί να τα επεξεργαστούν στη συνέχεια του σεναρίου. Για το λόγο αυτό προτείνεται ο/η νηπιαγωγός να ηχογραφεί τις απαντήσεις των παιδιών.

Δραστηριότητες διδασκαλίας (οικοδόμησης νέων γνώσεων/δεξιοτήτων/στάσεων)

Τίτλος: Γνωριμία με τον κειμενογράφο

Στόχοι:

- Να γνωρίζουν τα βασικά εργαλεία και τις δυνατότητες ενός κειμενογράφου
- Να διαχειρίζονται πληροφορίες για να κατασκευάζουν/ δημιουργούν με λογισμικό επεξεργασίας κειμένου ψηφιακές δημιουργίες
- Να εκτιμούν τη χρησιμότητα των διαφόρων σημειωτικών τρόπων για την παραγωγή γραπτού πολυτροπικού κειμένου
- Να διατυπώνουν και να συνοψίζουν επιχειρήματα για την τεκμηρίωση απόψεων

Οργάνωση της Τάξης

Η δραστηριότητα υλοποιείται στην γωνία του υπολογιστή.

Διδακτικές προσεγγίσεις και τεχνικές

Πρόκειται για μία συνεργατική δραστηριότητα που ενσωματώνει χαρακτηριστικά πειραματισμού, διερεύνησης και διαλογικής συζήτησης. Τα παιδιά, ανά δύο, πειραματίζονται με τα εργαλεία του

λογισμικού, οι ρόλοι τους εναλλάσσονται και συζητούν για τα αποτελέσματα. Ο/Η νηπιαγωγός καθόλη την διάρκεια της δραστηριότητας έχει ρόλο υποστηρικτικό και δεν παρεμβαίνει στον διαδικασία πειραματισμού των παιδιών με το λογισμικό παρά μόνο όταν κρίνεται αναγκαίο για την μαθησιακή διαδικασία.

Διδακτικές βοήθειες: Ο/Η νηπιαγωγός παρέχει οδηγίες οι οποίες αφορούν στη χρήση του λογισμικού και θέτει βοηθητικές ερωτήσεις για να τους ενθαρρύνει και να τους διευκολύνει.

Περιγραφή δραστηριότητας

Τα παιδιά χωρίζονται σε ομάδες των δύο και κάθε ζεύγος – ομάδα με την σειρά του εργάζεται στον υπολογιστή/tablet όσο οι υπόλοιποι/ες μαθητές/τριες απασχολούνται στις γωνιές της τάξης. Τα παιδιά προσπαθούν να πειραματιστούν με τα εργαλεία που βρίσκονται στην διεπιφάνεια χρήσης του λογισμικού. Συνεργάζονται προκειμένου να δοκιμάσουν και να συζητήσουν αναφορικά με όσα εργαλεία θέλουν και ενημερώνουν τον/την νηπιαγωγό για τα αποτελέσματα των δοκιμών τους. Προτείνεται η ενασχόληση των παιδιών με στοιχεία της καθημερινότητάς τους στο νηπιαγωγείο (π.χ. να αντιγράψουν και να μορφοποιήσουν το όνομά τους ή τις εποχές από τον σχετικό πίνακα αναφοράς κτλ.) Καθόλη τη διάρκεια της δραστηριότητας η παρουσία του/της νηπιαγωγού δίπλα στα παιδιά είναι διακριτική και παρεμβαίνει όταν χρειάζεται για να ενισχύσει τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ των παιδιών.

Δραστηριότητες εφαρμογής και υλοποίησης του γνωστικού αντικείμενου

Τίτλος: Κατανόηση των βασικών εργαλείων και των δυνατοτήτων του κειμενογράφου μέσα από την δημιουργία ψηφιακών καρτών

Στόχοι:

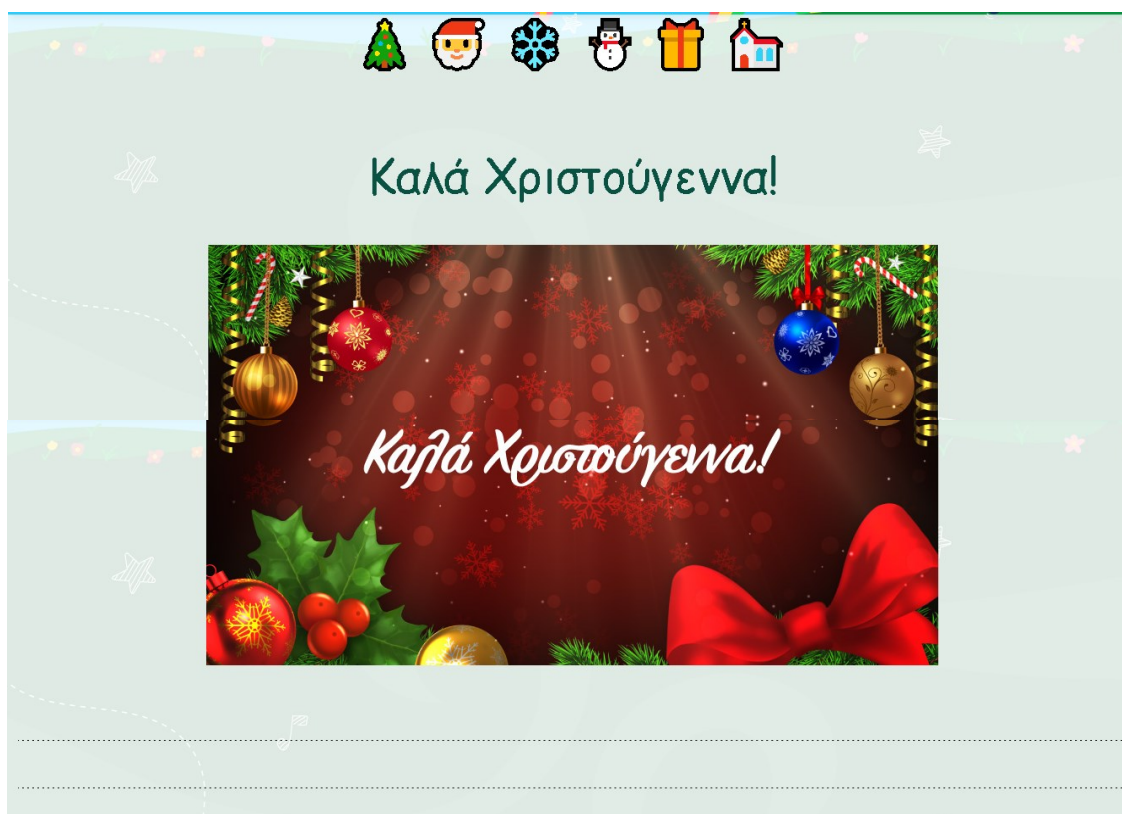
- Να διακρίνουν και να αναγνωρίζουν τα βασικά στοιχεία της δομής ενός γραπτού κειμένου και συγκεκριμένα μιας ευχετήριας κάρτας
- Να παράγουν ψηφιακά γραπτά κείμενα λαμβάνοντας υπόψη τις κοινωνικές και πολιτισμικές λειτουργίες που τα διαφορετικά κείμενα εξυπηρετούν.
- Να εκτιμούν τη χρησιμότητα των διαφόρων σημειωτικών τρόπων για την παραγωγή γραπτού πολυτροπικού κειμένου
- Να διατυπώνουν και να συνοψίζουν επιχειρήματα για την τεκμηρίωση απόψεων
- Να εκτιμούν την αξία της ψηφιακής πληροφορίας ως μέσου έκφρασης και επικοινωνίας

Οργάνωση της Τάξης

Η δραστηριότητα υλοποιείται στην γωνία του υπολογιστή.

Διακτικές προσεγγίσεις και τεχνικές

Μέσω αυτή της δραστηριότητας ο/η νηπιαγωγός επιδιώκει να προωθήσει τη σκέψη των μαθητών/τριών ένα βήμα παραπέρα σχετικά με την επίλυση ενός συγκεκριμένου προβλήματος, αυτό της δημιουργίας μίας ψηφιακής κάρτας μέσω της χρήσης έτοιμου προτύπου του κειμενογράφου (εικ. 2).

Εικόνα 2

Πρόκειται για μία συνεργατική δραστηριότητα επίλυσης προβλήματος και διερεύνησης για τη λήψη αποφάσεων κατά την οποία ο υπολογιστής χρησιμοποιείται ως γνωστικό εργαλείο. Τα παιδιά συνεχίζουν να δουλεύουν σε ζευγαράκια όπως και στην προηγούμενη δραστηριότητα, επιλέγουν με κλήρο το πρότυπο κάρτας με το οποίο θα ασχοληθούν και ανταλλάσσουν απόψεις σχετικά με το περιεχόμενό της καθώς και τα δομικά της στοιχεία. Ο/Η νηπιαγωγός καθόλη την διάρκεια της δραστηριότητας έχει ρόλο υποστηρικτικό και δεν παρεμβαίνει παρά μόνο όταν κρίνεται αναγκαίο για την μαθησιακή διαδικασία.

Διδακτικές βοήθειες: Ο/Η νηπιαγωγός παρέχει οδηγίες οι οποίες αφορούν στη χρήση του λογισμικού και θέτει βοηθητικές ερωτήσεις για να τους ενθαρρύνει και να τους διευκολύνει.

Περιγραφή δραστηριότητας

Με τη σειρά κάθε ζεύγος – ομάδα εργάζεται στον υπολογιστή/tablet όσο οι υπόλοιποι/ες μαθητές/τριες απασχολούνται στις γωνιές της τάξης. Ο/Η νηπιαγωγός έχει γράψει σε χαρτάκια τις κατηγορίες των έτοιμων καρτών του κειμενογράφου και κάθε ζεύγος επιλέγει μία με κλήρο. Στη συνέχεια, συζητούν για το πολυτροπικό περιεχόμενό της με βάση την κατηγορία στην οποία ανήκει το πρότυπο που έχουν επιλέξει (Χριστουγεννιάτικη κάρτα, Πασχαλινή κάρτα κτλ). Ενημερώνουν τον/την νηπιαγωγό για το επιθυμητό κείμενο και προσπαθούν να το συμπληρώσουν με την βοήθεια του/της. Εναλλακτικά, προτείνεται η καταγραφή του περιεχομένου σε καρτέλες από τον/την νηπιαγωγό και η αντιγραφή του από τα παιδιά. Στη συνέχεια, το ζεύγος καλείται να αξιοποιήσει όσα εργαλεία θέλει προκειμένου να μορφοποιήσει το κείμενο της κάρτας του αλλά και να εισάγει ειδικούς χαρακτήρες, εικόνες ή και emoji. Τέλος, η κάρτα αποθηκεύεται και εκτυπώνεται.

Καθόλη τη διάρκεια της δραστηριότητας η παρουσία του/της νηπιαγωγού δίπλα στα παιδιά είναι διακριτική και παρεμβαίνει όταν χρειάζεται για να ενισχύσει τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ των παιδιών.

Δραστηριότητες αξιολόγησης του γνωστικού αντικείμενου

Τίτλος: Παιχνίδι γνώσεων

Περιγραφή: Η δραστηριότητα αξιολόγησης αφορά σε διαδικασίες αυτοαξιολόγησης των παιδιών προκειμένου να αντιληφθούν τον βαθμό κατανόησης των βασικών εργαλείων και των δυνατοτήτων του κειμενογράφου. Πιο συγκεκριμένα, ο/η νηπιαγωγός και τα παιδιά ακούν τις ηχογραφημένες αρχικές ιδέες τους ενώ παράλληλα προσπαθούν να εντοπίσουν τα λάθη τους, τις παρανοήσεις τους καθώς και τον βαθμό διαφοροποίησής τους. Τα παιδιά εργάζονται ομαδικά, στην γωνιά του υπολογιστή, συγκρίνουν τις αρχικές τους ιδέες με τις γνώσεις που έχουν αποκτηθεί μέσω των προηγούμενων δραστηριοτήτων ενώ ο/η νηπιαγωγός κάνει κάποιες βοηθητικές ερωτήσεις για να τα ενισχύσει και να διευκολύνει την αξιολόγηση της μαθησιακής τους πορείας.

Βιβλιογραφία – Δικτυογραφία

- Burgess, S. R., Hecht, S. A., & Lonigan, C. J. (2002). Relations of the home literacy environment (HLE) to the development of reading-related abilities: A one-year longitudinal study. *Reading Research Quarterly*, 37(4), 408-426.
- Clay, M. M. (1966). *Emergent reading behaviour* (Doctoral dissertation, ResearchSpace@ Auckland).
- Piaget, J. (1976). *Jean Piaget*. Seghers.
- Γιάντσιος, Β. (2006). Γλωσσικές και επικοινωνιακές γνώσεις που αναπτύσσει το παιδί κατά την προσχολική και σχολική ηλικία και πώς αυτές σχετίζονται με τη χρήση του γραπτού λόγου στο δημοτικό σχολείο. *Επιστημονικό Βήμα*, 6, 60-68.
- Παπούλια-Τζελέπη, Π. (2001). Η νέα προοπτική της ανάδυσης του γραμματισμού. Στο Π., Παπούλια-Τζελέπη (Επιμ.), *Ανάδυση του γραμματισμού. Έρευνα και πρακτική*. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Πεντέρη, Ε., Χλαπάνα, Ε., Μέλλιου, Κ., Φιλιππίδη, Α., & Μαρινάτου, Θ. (2021). Πρόγραμμα Σπουδών Προσχολικής Εκπαίδευσης-Νηπιαγωγείου. Στο πλαίσιο της Πράξης «Αναβάθμιση των Προγραμμάτων Σπουδών και Δημιουργία Εκπαιδευτικού Υλικού Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» " του ΙΕΠ με MIS 5035542.
- Συκιώτη, Ε., & Κονδύλη, Μ. (2008). Ικανότητες γραφής και ανάγνωσης και η ανάδυση τους στο πλαίσιο διαφοροποιημένων πρακτικών σχολικού γραμματισμού. *Ερευνώντας τον κόσμο του παιδιού*, 8, 177-196.